

Številka: 410-7/2017/221
Ljubljana, 27. 5. 2024
EVA: /
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE gp.gs@gov.si
ZADEVA: Predlog spremembe veljavnega Načrta razvojnih programov 2024 – 2027; uvrstitev projekta 1522-24-0008 »Umetna inteligenca in strojno učenje v statistiki« – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi petega odstavka 31. člena Zakona o izvrševanju proračunov RS za leti 2024 in 2025 (Uradni list RS, št. 123/2023) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne... sprejela sklep: V veljavni Načrt razvojnih programov 2024 - 2027 se skladno s priloženo tabelo uvrsti nov projekt 1522-24-0008 »Umetna inteligenca in strojno učenje v statistiki«.
Barbara Kolenko Helbl generalna sekretarka
Priloge: <ul style="list-style-type: none">- Obrazložitev- Mnenje MF- Obrazec 3
Prejmejo: <ul style="list-style-type: none">- Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije (gp.gs@gov.si)- Statistični urad Republike Slovenije (gp.surs@gov.si)Ministrstvo za finance (gp.mf@gov.si)
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
<ul style="list-style-type: none">- mag. Apolonija Oblak Flander, generalna direktorica Statističnega urada RS- Tomaž Špeh, sekretar, vodja Sektorja za razvoj informacijskih rešitev in infrastrukture
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
/
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
/

5. Kratek povzetek gradiva:				
<p>Projekt je namenjen izpopolnitvi procesov z umetno inteligenco (UI) ali strojnim učenjem (SU) v uradni statistiki na način, ki bo zagotavljal prilagojenost procesov časovnim in kakovostnim zahtevam uporabnikov. Cilj projekta je vzpostaviti enotno vhodno točko in za vse zaposlene v evropskem statističnem sistemu (ESS). V projekt je vključenih 14 članic Evropske unije, Švicarska konfederacija in Kraljevina Norveška, ki sodelujejo v 13 delovnih skupinah (<i>Work Packages - WP</i>). Projekt koordinira Statistični urad Irske (<i>Central Statistics Office</i>). Pogodba z Evropsko komisijo oziroma Eurostatom je bila podpisana dne 12. 3. 2024, izvedba projekta bo potekala 48 mesecev, do 31. 3. 2028.</p> <p>Celotna vrednost projekta je ocenjena na 4.193.195,85 EUR, od tega bo 3.983.536,04 EUR (95%) sofinanciranih z evropskimi sredstvi. Ocenjena vrednost projekta za SURS je 158.046,82 EUR, maksimalna evropska udeležba pri projektu bo znašala 150.144,48 EUR.</p> <p>Poleg stroškov dela je SURS pri izvedbi projekta predvidel še stroške udeležb na sestankih in konferencah. S slovensko udeležbo bomo poravnali razliko v deležu sofinanciranja (5%).</p>				
6. Presoja posledic za:				
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih			DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije			DA/NE
c)	administrativne posledice			DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij			DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki			DA/NE
e)	socialno področje			DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 			DA/NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t+1	t+2	t+3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				

Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
Statistični urad RS (SURS 1522)	1522-24-0008 Umetna inteligenca in strojno učenje v statistiki	160004 Statistični projekti EU 14-20	0,00 EUR	0,00 EUR
Statistični urad RS (SURS 1522)	1522-24-0008 Umetna inteligenca in strojno učenje v statistiki	160005 Statistični projekti EU 14-20	0,00 EUR	0,00 EUR
Statistični urad RS (SURS 1522)	1522-24-0008 Umetna inteligenca in strojno učenje v statistiki	241001 Statistični projekti EU 14-20	0,00 EUR	0,00 EUR
Statistični urad RS (SURS 1522)	1522-24-0008 Umetna inteligenca in strojno učenje v statistiki	241002 Statistični projekti EU 14-20	0,00 EUR	0,00 EUR
Statistični urad RS (SURS 1522)	1522-11-0003 Statistična raziskovanja	3033 Plače	22.141,14 EUR	33.211,71 EUR
SKUPAJ:			22.141,14 EUR	33.211,71 EUR
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
Statistični urad RS (SURS 1522)	1522-17-0001 Prilagajanje evropski statistiki	160004 Statistični projekti EU 14-20	8.550,00 EUR	0,00 EUR
Statistični urad RS (SURS 1522)	1522-17-0001 Prilagajanje evropski statistiki	160005 Statistični projekti EU 14-20	450,00 EUR	0,00 EUR
Statistični urad RS (SURS 1522)	1522-17-0001 Prilagajanje evropski statistiki	241001 Statistični projekti EU 14-20	0,00 EUR	15.390,00 EUR
Statistični urad RS (SURS 1522)	1522-17-0001 Prilagajanje evropski statistiki	241002 Statistični projekti EU 14-20	0,00 EUR	810,00 EUR
SKUPAJ:			8.550,00 EUR	16.200,00 EUR
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje,				

zmanjšanje):

- prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,
- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

Delež udeležbe SURS pri projektu glede na celotno vrednost projekta znaša 3,77 odstotkov. Sodelujoče države so za izvedbo projekta sofinancirane v višini 95 odstotkov upravičenih sredstev projekta. Celotna ocenjena vrednost slovenske udeležbe znaša 7.902,34 EUR. Stroški dela strokovnjakov SURS, ki bodo prispevali k izvedbi novega projekta, se bodo evidentirali v okviru ukrepa 1522-11-0003 – Statistična raziskovanja (PP 3033 – Plače). Evropska komisija bo realizirane stroške dela strokovnjakov po zaključku projekta delno refundirala v pavšalnih zneskih po metodologiji *Unit Costs*.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

DA/NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

DA/NE

Skladno s sedmim odstavkom 9. člena Poslovnika Vlade RS (Uradni list RS, št. 43/01, 23/02 – popr., 54/03, 103/03, 114/04, 26/06, 21/07, 32/10, 73/10, 95/11, 64/12, 80/13 in 10/14) javnost ni bila povabljenjena k sodelovanju, ker gre za predlog sklepa vlade.

(Če je odgovor DA, navedite:

Datum objave:

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti.

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):

Upoštevani so bili:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:

Poročilo je bilo dano

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA/NE

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

DA/NE

mag. Apolonija Oblak Flander
generalna direktorica

PREDLOG SKLEPA

Na podlagi petega odstavka 31. člena Zakona o izvrševanju proračunov RS za leti 2024 in 2025 (Uradni list RS, št. 123/2023) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne... sprejela sklep:

V veljavni Načrt razvojnih programov 2024 - 2027 se skladno s priloženo tabelo uvrsti nov projekt 1522-24-0008 »*Umetna inteligenca in strojno učenje v statistiki*«.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Priloge:

- Obrazložitev
- Mnenje MF
- Obrazec 3

Prejmejo:

- Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije
- Statistični urad Republike Slovenije
- Ministrstvo za finance

OBRAZLOŽITEV

Evropski statistični sistem (ESS) je partnerstvo med Eurostatom, statističnim uradom EU in nacionalnimi statističnimi uradi in drugimi nacionalnimi organi, ki so v vsaki državi članici EU pooblaščen (pristojni) za razvoj, pripravo in izkazovanje evropske statistike. Takšno sodelovanje je zagotovilo, da bodo izkazani podatki verodostojni in primerljivi in tako ustrezni za usklajeno delovanje ustanov tako v EU kot tudi na nacionalni ravni in za izvajanje njihovih politik. Poleg tega je to tudi eden od načinov za pridobivanje evropskih sredstev.

Statistični urad Republike Slovenije se prijavlja na različne razpise za pridobitev nepovratnih sredstev za izvajanje nalog in projektov na posameznih področjih statističnih raziskovanj, ki jih objavljata Evropska komisija oziroma Eurostat.

Ključni dokumenti za prijavo na razpise in izvedbo projektov so:

- Uredba (ES) št. 223/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2009 o evropski statistiki ter razveljavitvi Uredbe (ES, Euratom) št. 1101/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o prenosu zaupnih podatkov na Statistični urad Evropskih skupnosti, Uredbe Sveta (ES) št. 322/97 o statističnih podatkih Skupnosti in Sklepa Sveta 89/382/EGS, Euratom, o ustanovitvi Odbora za statistične programe Evropskih skupnosti;
- Uredba (EU) 2021/690 o vzpostavitvi programa za notranji trg, konkurenčnost podjetij, vključno z malimi in srednjimi podjetji, področje rastlin, živali, hrane in krme in evropsko statistiko (program Enotni trg oz. "Single Market Programme - SMP") ter o razveljavitvi uredb (EU) št. 99/2013, (EU) št. 1287/2013, (EU) št. 254/2014 in (EU) št. 652/2014;
- Uredba (EU, Euratom) št. 2018/1046 z dne 18. julij 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, sprememb uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitve Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012.

Pogodba z Evropsko komisijo oziroma Eurostatom je bila podpisana dne 12. 3. 2024, izvedba projekta bo potekala 48 mesecev, do 31. 3. 2028.

Osnovni namen in cilj tega projekta:

Projekt je namenjen izpopolnitvi procesov z umetno inteligenco (UI) ali strojnim učenjem (SU) v uradni statistiki na način, ki bo zagotavljal prilagojenost procesov časovnim in kakovostnim zahtevam uporabnikov.

Cilj projekta je vzpostaviti enotno vhodno točko in ogrodje (t.i. *One-Stop-Shop*) za vse zaposlene v evropskem statističnem sistemu (ESS), preko katerih je mogoče:

- dostopati do skupnega okolja za uporabo in nameščanje rešitev na področju UI in SU,
- pridobivati znanje in pomoč pri uporabi teh orodij v splošnem in v skladu z zahtevanimi metodološkimi in implementacijskimi ogroddji,
- dobiti smernice o umestitvi takih procesov v lastne statistične procese in
- razvijati nove rešitve pri ustvarjanju uradnih statistik.

V projekt je vključenih 14 članic Evropske unije, Švicarska konfederacija in Kraljevina Norveška, ki sodelujejo v 13 delovnih skupinah (*Work Packages - WP*). Šest od teh je podpornih in bodo implementirane za splošne procese, kot so upravljanje in koordinacija projekta, komunikacija z javnostjo, upravljanje s tehnično infrastrukturo, zbiranje in upravljanje z novimi in že obstoječimi rešitvami UI in SU, preverjanje in razvoj standardov, metodologij in implementacij ter zbiranje znanja in snovi za učenje. Sedem delovnih skupin je namenjenih raziskovanju dejanskim primerom uporabe.

SURS bo s štirimi sodelavci vključen v tri podporne in tri delovne skupine.

Sodelovanje v podpornih skupinah:

- za potrebe medsebojne komunikacije projekta bomo sodelovali v skupini za koordinacijo (WP1);
- sodelovali bomo v skupini za upravljanje s tehnično infrastrukturo (WP3). Naša naloga bo pomoč pri postavitvi take infrastrukture v statističnih uradih, vključno z našim;
- sodelovali bomo v skupini za standarde, metodologijo in implementacijska ogrodja (WP5). Naša naloga bo ustvarjanje metodološko zanesljivih procesov za urejanje z uporabo UI in/ali SU ter pregled primernosti že obstoječih rešitev.

Sodelovanje v delovnih skupinah:

- v skupini za primer uporabe UI in SU za statistično veljavno in učinkovito urejanje ter imputacije v uradni statistiki, s fokusom na imputacijah (WP9), bomo aktivno sodelovali pri testiranju in preverjanju ustreznosti rešitev in v vlogi tehnične podpore. Delovna skupina je namenjena pregledu in izboljšanju trenutnih rešitev na področju imputacij z uporabo UI in/ali SU s stališča robustnosti ter povečanju razvoja in uporabe v uradnih statistiki;
- v skupini za primer uporabe UI in SU za klasifikacijo in kodiranje (WP10) bomo aktivno sodelovali z nudenjem našega znanja in pri ustvarjanju novih rešitev. Delovna skupina je namenjena pregledu in izboljšanju trenutnih rešitev na področju klasifikacije in kodiranja z uporabo UI in/ali SU s stališča robustnosti ter povečanju razvoja in uporabe v uradni statistiki;
- v skupini za primer uporabe velikih jezikovnih modelov (*Large Language Models* – LLM) (WP12) bomo sodelovali kot opazovalci. Področje velikih jezikovnih modelov je relativno novo in delovna skupina je namenjena predvsem preverjanju uporabnosti tega področja za uradno statistiko in iskanju ustreznih primerov.

Vrednost projekta:

Celotna vrednost projekta je ocenjena na 4.193.195,85 EUR, od tega bo 3.983.536,04 EUR (95%) sofinanciranih z evropskimi sredstvi. Ocenjena vrednost projekta za SURS je 158.046,82 EUR, maksimalna evropska udeležba pri projektu bo znašala 150.144,48 EUR.

Poleg stroškov dela je SURS pri izvedbi projekta predvidel še stroške udeležb na sestankih in konferencah. S slovensko udeležbo bomo poravnali razliko v deležu sofinanciranja (5%).

Sredstva v proračunu so zagotovljena v okviru evidenčnega projekta št. 1522-17-0001 - Prilagajanje evropski statistiki. Projekt sodi v skupino projektov 1522-11-S001 »Mednarodni projekti«.

Podrobna razdelitev po letih je v prilogi – Obrazec 3.